

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до проекту Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво"

Проектом Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво" (реєстр. № 5688-1 від 06.07.2021), поданим народним депутатом України Руцишиним Я. І. (далі – законопроект), пропонується внести зміни до Податкового кодексу України, зокрема, визначити, що:

прибуток учасника індустріального парку, включеного до Реєстру індустріальних парків, від здійснення господарської діяльності у сферах переробної промисловості (розділ 10, клас 11.07 розділу 11, розділи 13-17, 19-33, крім виробництва підакцизних товарів), або науково-дослідної діяльності (розділ 72 КВЕД 009:2010) виключно на території (в межах) індустріальних парків, звільняється від оподаткування податком на прибуток підприємств починаючи з першого числа першого місяця календарного кварталу, який визначено платником податку – учасником індустріального парку у поданій ним до контролюючого органу за місцем реєстрації такого платника податку у довільній формі заяві про використання права на застосування передбаченого звільнення, але не раніше дати подання такої заяви;

звільняються від оподаткування ПДВ операції з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту нового устаткування (обладнання), що не виготовляється в Україні визначені в частині шостій статті 287 Митного кодексу України, що ввозяться учасниками індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків, виключно для власного використання під здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості (розділ 10, клас 11.07 розділу 11, розділи 13-17, 19-33, крім виробництва підакцизних товарів), або науково-дослідної діяльності (розділ 72 КВЕД 009:2010) на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах), за умови, що відповідні обладнання виготовлені не раніше ніж за три роки до дати їх ввезення на митну територію України, не були у використанні;

сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, мають право встановлювати пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів нежитлової нерухомості, що знаходяться на території індустріального парку та перебувають у власності учасників індустріального парку, включеного до Реєстру індустріальних парків. На такі рішення не поширюється підпункт 4.1.9 пункту 4.1 та пункт 4.5 статті 4,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400

Підписувач Любченко Олексій Миколайович

Дійсний з 25.05.2021 0:00:00 по 24.05.2023 23:59:59

Мінекономіки

3902-01/38047-01 від 22.07.2021

16:53

підпункт 12.4.3 пункту 12.4 (у частині строку прийняття та набрання чинності рішень) та пункт 12.5 (у частині строку набрання чинності рішеннями) статті 12 Податкового кодексу України, Закон України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

У частині плати за землю за земельні ділянки, що входять до складу території індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків, нормативну грошову оцінку яких проведено, що використовуються ініціаторами створення індустріального парку, керуючою компанією індустріального парку та учасниками індустріальних парків, органи місцевого самоврядування можуть:

встановлювати ставки земельного податку та орендну плату за землі державної та комунальної власності в розмірі, меншому ніж розмір земельного податку, встановлений рішенням відповідного органу місцевого самоврядування для певної категорії земель, що сплачується на відповідній території;

звільняти від сплати земельного податку.

Зазначаємо, що податковим і митним законодавством вже передбачено ряд стимулюючих інструментів і механізмів, у тому числі на рівні рішень органів місцевого самоврядування, якими можуть скористатися в установленому порядку суб'єкти господарювання, діяльність яких відповідає, зокрема, вимогам положень частини п'ятої статті 11 Господарського кодексу України (щодо врахування суб'єктами господарювання суспільних інтересів, відображених у програмних документах економічного і соціального розвитку).

Так, Податковим кодексом України, наприклад, подовжено до 01.01.2022 дію пункту 65 підрозділу 2 розділу XX "Перехідні положення" щодо розстрочення сплати податку на додану вартість під час ввезення на митну територію України з помещенням у митний режим імпорту обладнання, що ввозиться платником податку для власного виробництва на території України за 70 товарними позиціями.

Згідно з пунктом 43-1 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України на період з 01.01.2020 до 31.12.2030 при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств платники податку мають право під час розрахунку амортизації щодо основних засобів:

IV групи (машини та обладнання) та V групи використовувати мінімально допустимий строк амортизації, який дорівнює 2 роки;

III групи (передавальні пристрої) та IX групи використовувати мінімально допустимий строк амортизації, який дорівнює 5 років.

До операцій із ввезення товарів на митну територію України в митному режимі переробки на митній території застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ПДВ (пункт 206.12 статті 206 Податкового кодексу України).

Підпунктом "є" підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Податкового кодексу України визначено, що будівлі промисловості, зокрема виробничі

корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств не є об'єктом оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України органи місцевого самоврядування можуть встановлювати пільги з податку на землю, у тому числі ставку орендної плати за оренду землі комунальної власності.

Закон України "Про індустриальні парки", яким визначаються правові та організаційні засади створення і функціонування індустриальних парків на території України, передбачає надання державної підтримки на облаштування зареєстрованих індустриальних парків (сьогодні зареєстровано 49 індустриальних парків). Вона може здійснюватися за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Підтримка за рахунок коштів державного бюджету може здійснюватися відповідно до статті 24¹ (кошти державного фонду регіонального розвитку) і частини першої статті 97 (цільові субвенції) Бюджетного кодексу України; за рахунок коштів місцевих бюджетів – відповідно до рішень місцевих рад про місцевий бюджет.

Звертаємо увагу і на можливі альтернативні способи безмитного імпорту товарів:

ввезення за пільговими ставками ввізного мита (до 0%) товарів, що походять з держав - членів ЄС (із 1 січня 2016 року розпочалося тимчасове застосування Глави IV Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВ ЗВТ)), Світової організації торгівлі або з держав, з якими Україна уклала двосторонні або регіональні угоди щодо режиму найбільшого сприяння, наприклад Канада, Ізраїль;

ввезення без сплати ввізного мита товарів з метою інвестування на підставі договорів (контрактів) або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями відповідно до частини другої статті 287 Митного кодексу України.

Для провадження експортоорієнтованої діяльності відповідно до пункту 1 частини першої статті 284 та частини дванадцятої статті 286 Митного кодексу України з дотриманням вимог та обмежень, встановлених главою 23 Митного кодексу, зокрема умов дотримання строків та цільової спрямованості використання товарів, увезених у режимі переробки на митну територію України, ввізне мито не сплачується.

Варто також зазначити, що індустриальні парки, де їх учасники можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і телекомунікацій, цілком можуть бути запропоновані інвесторам як можливі локації для реалізації проектів, які відповідають вимогам Закону України від 17.12.2020 № 1116-ІХ "Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні" (залучення понад 20 млн євро інвестицій,

створення понад 80 нових робочих місць із середньомісячною заробітною платою працівників, розмір якої не менш як на 15 відсотків перевищує розмір середньої заробітної плати за відповідним видом діяльності у регіоні, в якому реалізується проект, за попередній календарний рік).

Відповідно до вказаного Закону державна підтримка інвестиційних проектів зі значними інвестиціями може надаватися у таких формах:

1) звільнення від сплати окремих податків та зборів відповідно до Податкового кодексу України;

2) звільнення від оподаткування ввізним митом нового устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього відповідно до Митного кодексу України;

3) забезпечення переважного права інвестора на землекористування земельною ділянкою державної або комунальної власності для реалізації проекту та придбання її у власність;

4) забезпечення за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, будівництва об'єктів суміжної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, інженерних комунікацій тощо), необхідних для реалізації проекту.

Законами України від 02.03.2021 № 1293-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти із значними інвестиціями в Україні" та № 1294-IX "Про внесення зміни до пункту 4 розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом нового устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього, що ввозяться для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями на виконання спеціального інвестиційного договору" передбачено податкове та митне стимулювання таких проектів.

Крім того, звертаємо увагу, що реалізація законопроекту матиме безпосередній вплив на показники економічного і соціального розвитку, а саме на сектор загального державного управління, валове нагромадження основного капіталу та відповідно – загальний обсяг ВВП.

З одного боку, відбуватиметься втрата фактичних та потенційних надходжень до бюджету від податку на прибуток та податку на додану вартість (недонадходження) підприємств, які скористаються податковою ініціативою, що відповідно до припущення про утримання граничного обсягу дефіциту бюджету призведе до зменшення витрат бюджету у співвідношенні 70% та 30% на капітальні та поточні видатки відповідно. Орієнтовно втрати бюджету від недонадходжень ПДВ оцінено в обсязі 0,5 млрд гривень на рік, податку на прибуток – близько 2,5 млрд гривень.

Можливий обсяг зміни державних витрат, пов'язаний із забезпеченням реалізації положень законопроекту, об'єктивно визначити неможливо через відсутність відповідних даних.

З другого боку, кошти, які залишатимуться в розпорядженні підприємств (орієнтовно оцінено у розмірі до 3 млрд гривень на рік), можуть бути

спрямовані на їх розвиток у межах індустріального парку, що у короткостроковій перспективі сприятиме оновленню основних засобів та у середньостроковій перспективі – збільшенню обсягів виробництва на нових потужностях з урахуванням можливого долучення трудових ресурсів (зростання зайнятості). За припущенням, вивільнений додатковий фінансовий ресурс підприємств розподілено на виробничу та інвестиційну діяльність у співвідношенні 70% (у тому числі враховано видатки на збільшення оплати праці) та 30% відповідно.

Водночас до уваги не бралися можливі ефекти переміщення в індустріальні парки наявних виробничих потужностей і трудових ресурсів (законопроектом не передбачено відповідних запобіжників).

До того ж звільнення від оподаткування імпортованих товарів знижує привабливість аналогічних вітчизняних товарів на внутрішньому ринку, а також не заохочує суб'єктів господарювання до започаткування виробництва таких товарів.

Разом із цим зауважуємо, що:

законопроектом не визначається механізм доведення факту того, що імпортовані товари не виробляються в Україні;

покладання відповідно до положень законопроекту на керуючі компанії контролю за цільовим використанням устаткування (обладнання) має значні ризики та не відповідає положенням Податкового кодексу України щодо кола суб'єктів, які уповноважені на здійснення податкового контролю.

Під час визначення впливу вбралося до уваги таке:

станом на 01.07.2021, відповідно до даних Реєстру індустріальних (промислових) парків, в індустріальних (промислових) парках, включених до вказаного Реєстру, налічується 11 учасників, а загальна площа ділянок, які можуть бути відведені під виробничі потужності з урахуванням показників мінімальної щільності забудови майданчиків промислових підприємств, технопарків (додаток Г.1 ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій"), достатня для розміщення близько 300 учасників (в середньому розрахунку 4 га на одного учасника). Тобто орієнтовно до включених до Реєстру індустріальних промислових парків потенційно можуть долучитися максимально ще 289 учасників, що становить близько 7 % загальної кількості великих та середніх підприємств переробної промисловості, що діють в Україні, які належать до груп КВЕД, які пропонується звільнити від оподаткування (усього нараховується 4 247 од);

загалом за підсумками 2020 року підприємства, які здійснювали діяльність відповідно до КВЕД, що пропонується до звільнення від сплати податку на прибуток, сплатили до бюджету 34,55 млрд грн;

загалом за підсумками 2020 року митна вартість імпорту товарів за переліком кодів згідно з УКТ ЗЕД, які пропонується звільнити від сплати ПДВ, становить 5,476 млрд дол. США.

Відповідно до модельних розрахунків лише у короткостроковій перспективі тимчасово, у рік впровадження податкових змін, вплив на ВВП

буде негативний, який оцінено як математично незначний (0,01 в. п.), у тому числі враховуючи збільшення імпорту та оновлення основних засобів.

Надалі формуватиметься позитивний ефект. Орієнтовно максимально додаткове збільшення обсягів ВВП від можливого зростання щороку виробничої діяльності оцінено в межах 0,04-0,09 в. п. у міру долучення нових учасників до індустріальних промислових парків та розширення ними масштабів господарської діяльності.

Вплив на стимулювання інфляційних процесів на внутрішньому споживчому ринку та ринок праці оцінено як математично незначний.

Зауважуємо також, що законопроектом не передбачено спрямування прибутку учасників на розвиток діяльності в межах індустріального парку.

У разі, якщо очікуваного розширення учасників індустріальних (промислових) парків не відбудеться, це може негативно позначитися на зазначеній оцінці впливу на ВВП і показники експорту та імпорту.

Звертаємо увагу, що законопроект є альтернативним проекту Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво" (реєстр. № 5688 від 22.06.2021), ініціатором якого є народні депутати України Наталуха Д. А. та інші.

Крім того, інформуємо, що Верховною Радою України схвалено в першому читанні законопроект "Про внесення змін до Закону України "Про індустріальні парки", спрямованих на залучення інвестицій в промисловий сектор економіки шляхом запровадження стимулів в індустріальних парках" (реєстр. № 4416-1 від 10.12.2020), який передбачає вдосконалення механізмів державного регулювання питань, пов'язаних зі створенням і функціонуванням індустріальних парків в Україні.

Враховуючи зазначене, доцільно попередньо врегулювати питання, пов'язані із загальними засадами створення і функціонування індустріальних парків, у тому числі для уникнення ризиків щодо можливих бюджетних втрат.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України**

Олексій ЛЮБЧЕНКО